

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Joanna Larsson
Samverkanssamordnare
031-786 34 75
joanna.larsson@gu.se

Socialdepartementet

Synpunkter på Betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62)

Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet (SA/GU) har beretts möjlighet att inkomma med yttrande gällande Betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62) och lämnar härmed sina synpunkter.

Göteborgs universitet och Sahlgrenska akademien tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Vårdansvarskommitténs betänkande. Utredningen behandlar centrala frågor som berör vårdens framtida organisation samt förutsättningarna för utbildning, forskning och innovation inom hälso- och sjukvården.

SA/GU vill särskilt understryka vikten av att ett förändrat huvudmannaskap utformas på ett sätt som stärker det nära sambandet mellan forskning, utbildning och klinisk verksamhet, vilket är avgörande för en kunskapsbaserad och jämlik vård.

Övergripande bedömning

Utredningen identifierar välkända utmaningar i svensk hälso- och sjukvård: bristande tillgänglighet, ojämlikhet i tillgång, otillräcklig kompetensförsörjning samt behovet av stärkt forskning och innovation.

SA/GU delar uppfattningen att staten behöver ta ett större ansvar för nationell styrning och samordning av vården. En tydligare statlig styrning kan skapa bättre förutsättningar för jämlik vård, effektiv resursanvändning och ett sammanhållet system för kompetensförsörjning.

Samtidigt måste den lokala förankringen och det akademiska inflytandet säkerställas. En alltför långtgående centralisering riskerar att försvaga de lokala innovationsmiljöerna och minska den akademiska friheten.

Forskning och innovation

Den kliniska forskningen är en grundläggande del av svensk hälso- och sjukvård och utgör ett gemensamt ansvar för universitet och vårdgivare.

Staten bör därför etablera en sammanhållen nationell struktur för forskningsstyrning som integrerar klinisk forskning, akademiska miljöer och vårdens behov. Det kräver tydliga mekanismer för kliniska prövningar, registerforskning, biobanker och hälsodata.

SA/GU saknar en fördjupad analys av gränssnittet mellan lärosäten och universitetssjukvården samt universitetssjukhusens särställning i sjukvårdssystemet i utredningen. Dessa frågor är centrala då en betydande del av forskningsfinansieringen idag vilar på regionala medel (ALF).

Ett förändrat huvudmannaskap bör därför åtföljas av en reform av ALF-systemet för att säkerställa långsiktighet, transparens och nationell likvärdighet.

Utbildning och kompetensförsörjning

Utbildning av framtidens vårdpersonal är ett gemensamt ansvar för staten, lärosätena och vården. Ett ökat statligt ansvar är positivt, men måste ske i nära dialog med lärosätena.

Kommittén föreslår att staten tar ett större ansvar för kompetensförsörjningen och samordningen av utbildningsplatser. Detta är en positiv inriktning som bör genomföras i samverkan med universitet och högskolor.

SA/GU ser positivt på förslaget om tydligare statlig styrning för att möta nationella behov och öka effektiviteten, särskilt för verksamhetsförlagd utbildning som är central för vårdens kvalitet.

Tillgången till kliniska utbildningsplatser måste tryggas, och nationell styrning kan bidra till jämlik geografisk spridning och kvalitetssäkring.

Avslutande bedömning

Vårdansvarskommittén har genomfört en viktig analys av svensk hälso- och sjukvård. SA/GU delar slutsatsen att ett ökat statligt ansvar kan stärka samordningen och bidra till en mer jämlik vård.

Samtidigt måste en reform bygga på balans mellan nationell styrning och lokal förankring samt på tydliga ansvarsförhållanden mellan stat, regioner och universitet.

I tjänsten

Joanna Larsson

Samverkanssamordnare

Sahlgrenska akademin vid Göteborgs universitet